

HEDMARK ARBEIDERPARTI

PROGRAM 2015 - 2019

VI LØFTER INNLANDET!

Innlandet har Norges høyeste fjell, Norges lengste elv og Norges største innsjø. Vi har noen av Norges største og mest spektakulære nasjonalparker, store landbruks- og skogarealer og vakre kulturlandskap. Vi har høyteknologiske bedrifter som leverer varer og tjenester til hele verden og vi har næringsmiddelindustri som produserer lokal mat fra lokale råvarer. Vi har et bredt kulturliv og store reiselivsmål. Hovedferdselsårene fra nord til sør og fra øst til vest på både vei og jernbane går gjennom Innlandet.

Alt dette gir gode muligheter for vekst. Samtidig må vi omstille oss og ta tak i de utfordringene Innlandet har. Kommuner, fylkeskommuner og

regioner må få en tilstrekkelig økonomi for å løse nye og endra oppgaver som skal være under folkevalgt styring.

Vi har en befolkning som har lavere utdanning enn andre deler av landet. Vi har levekårsutfordringer og flere kommuner har en stagnasjon eller nedgang i folketallet. Antall arbeidsplasser i privat næringsliv vokser, men veksten er lavere enn i andre deler av landet. Det er fortsatt behov for en opprustning av vei- og jernbanenettet.

Oppland og Hedmark ønsker å samarbeide for å løse felles utfordringer.

Hedmark og Oppland Arbeiderparti vil:

- Arbeide for å iverksette Arbeiderpartiets Innlandsstrategi
- Ha et forskningsløft for Innlandet, med styrking og videreutvikling av forsknings- og utdanningsmiljøene, særlig innenfor skogs- og landbruksnæringen, bioteknologi, informasjons- og samfunnssikkerhet, innovasjon i offentlig sektor, helseteknologi og reiseliv
- At regionalt forskningsfond for Innlandet må styrkes. Vi vil arbeide for at flere nasjonale forskningsprosjekter gjennomføres i Innlandet
- Vi vil arbeide for at det etableres et nytt såkornfond i Innlandet som tilpasses Innlandets muligheter, utfordringer og infrastruktur
- Utvikle Fagskolen Innlandets viktige rolle i å sikre kompetent arbeidskraft
- Fortsette arbeidet for å få en enda mer lønnsom og konkurransedyktig skogsektor
- Jobbe for en lavere arbeidsgiveravgift i kommuner i Innlandet med lav befolkningstetthet og tynt næringsgrunnlag
- Ha et fortsatt samarbeid om våre store samferdselsprioriteringer innen vei og bane. Her har Oppland og Hedmark vist at vi har klart å oppnå bedre resultater ved å stå sammen
- At regionen fortsatt skal framstå som entusiastisk og offensiv i forhold til å påta seg vertskapsrollen for større nasjonale og internasjonale arrangementer
- Videreføre kollektivtraffiksamarbeidet, blant annet Mjøsnettprosjektet – et moderne kollektivtilbud mellom mjøsbyene og Elverum
- Fortsette satsningen på Innlandet som en sterk filmregion

MILJØPOLITIKKEN ER OVERORDNET

Foto: Pål Godager

Hedmark Arbeiderparti legger klimaforliket i Stortinget til grunn for sin miljøpolitikk. Det gir overordnede føringer på de fleste politikkområder.

Arbeiderpartiet mener at alle har et kollektivt ansvar for miljøet. Å tenke globalt og handle lokalt er krevende for både myndigheter og hver enkelt av oss. Politikken må lede til at vi reduserer klimagassutslipp og lever mer bærekraftig.

Skogen er innlandets grønne gull både i næringssammenheng og for rekreasjon, jakt og fiske. Skogen er også viktig i klimasammenheng med tanke på dens muligheter for å ta opp karbon. Hedmark kan ta sin del av den nasjonale satsingen for bedre klima ved å sørge for at mer CO₂ bindes i trebruk.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- at fylkeskommunen skal inngå forpliktende avtaler for å redusere egne utslipp og utslipp hos sine leverandører i fylket
- at det legges vekt på miljøhensyn i offentlige innkjøp
- være ledende på bruk av tre ved at trematerialer vurderes i forbindelse med alle offentlige byggeprosjekter

- erstatte bensin- eller dieseldrevne biler med el-biler der det er mulig
- ha flere hybridbusser og lavutslippsbusser, særlig i byområdene
- opprettholde målsettingen om flere kollektivreisende og satse tilsvarende på overføringene til Hedmark Trafikk
- samarbeide med Eidsiva Energi om å opprette flere ladestasjoner og tilrettelegge for flere el-biler
- arbeide aktivt for å styrke kraftforsyningen i Innlandet ved bruk av fornybar energi og fortsette utbyggingen av fjernvarme
- bidra til at Innlandet blir best på bruk av og har den beste kompetansen på bioenergi
- ha forutsigbare, langsiktige og stimulerende ordninger for bioenerginæring
- være en pådriver for å redusere energibruk i offentlige bygg
- satse på vindkraft i egnede områder i Hedmark
- påse at lokalt avfall håndteres regionalt
- føre en aktiv friluftslivspolitik for at alle fylkets innbyggere skal kunne ta del i Hedmarks flotte natur og kunne drive jakt og fiske
- være en pådriver for å redusere privat energibruk. Dette vil vi gjøre med holdningskampanjer

SAMFERDSEL ER NØKKELEN TIL VEKST

Arbeiderpartiets samferdselspolitikk i Hedmark skal gi gode transportmuligheter for befolkningen og næringslivet og ivareta trafikksikkerhet. En god samferdselspolitikk er nøkkelen til vekst og utvikling.

God infrastruktur er avgjørende for at Hedmark skal kunne opprettholde bosettingen i fylket og utvikle næringslivet. Jernbane, busslinjer og gode veier skal binde fylket sammen og gjøre det mulig å utnytte fylkets særpreg. God dekning for bredbånd og mobiltelefon er også en avgjørende del av en moderne og framtidsrettet infrastruktur.

Gode veier og effektive transportmidler i byer og tettsteder skal stimulere til handel og gjøre det attraktivt å bosette seg i fylket. Gang- og sykkelveier bidrar til et godt miljø og god folkehelse.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- at all arealplanlegging skal legge til rette for miljøvennlig transport
- sikre at det bygges dobbeltsporet jernbane til Hamar innen 2023 og deretter videre til Lillehammer
- øke kapasiteten på Kongsvingerbanen med flere kryssningsspor
- at Solør- og Rørosbanen elektrifiseres og rustes opp for å kunne utnyttes bedre
- at E6, E16 og rv. 3/25 bygges ut kontinuerlig
- ha utbedringsprogram for rv. 2
- at arbeidet med å utvide rv. 3 i bredden og bedre denne veiens trafikksikkerhet fortsettes
- at fylkesveinettet vedlikeholdes og utbedres videre for å møte innbyggernes og næringslivets behov
- utvikle gode trafikknutepunkter med enkle overganger mellom ulike transportmidler
- at det utformes nasjonale støtteordninger for kollektivsatsing i distriktene og for små og mellomstore byer
- ha tilpassede og effektive kollektivtilbud
- utvikle Mjøsnett – et moderne kollektivtilbud mellom Mjøsbyene og Elverum
- ha gode rabattordninger for ungdom i kollektivtrafikken

- støtte innføringen av et felles nasjonalt billettsystem for å bedre hverdagen for kollektivreisende
- videreutvikle bybusstilbudet og flex-tilbud på bestilling i distriktene
- arbeide for at det satses på kollektivtrafikken i distriktene og i små og mellomstore byer
- kartlegge hvilke områder i fylket som er mest utsatt for trafikkulykker, og foreslå tiltak
- videreføre satsingen på sammenhengende gang- og sykkelveier og prioritere dette der det er skolevei
- arbeide for at det etableres godsterminal langs Kongsvingerbanen for å bidra til å løse godsutfordringene i Østlandsområdet og arbeide for å utvikle gode terminalløsninger på de andre jernbanestrekningene
- bedre tilbudet på Grensebanen for å styrke togforbindelsen Oslo - Karlstad, og arbeide aktivt for togstopp på Skotterud
- redusere antall områder i Hedmark som har svak eller ingen dekning for bredbånd og mobiltelefon
- Arbeide aktivt for utvikling av fiberkabler i Hedmark. Mobil trådløs infrastruktur gir ikke et godt nok tilbud i tida som kommer. I dette arbeidet er Eidsiva Energi en sentral aktør
- at staten kompenserer fullt ut for skader som påføres fylkesvegnettet når fylkesveger fungerer som nasjonale omkjøringsruter og sørger for god trafikk sikring
- ha økt nasjonal støtte til utbedring av flomskader og forbedre flomsikringen i utsatte områder
- at flaskehalsen for gods- og tømmertransport utbedres
- arbeide for at Solørbanen åpnes for persontrafikk igjen
- arbeide for at hovedbanen mellom hovedstedene i Norge og Sverige skal være Oslo - Kongsvinger - Karlstad - Stockholm
- bidra til at NAF Trafikksenter fortsetter å være fylkets og landets ledende senter innen utdanning og forskning når det gjelder økt trafikk sikkerhet og trygghet og sikker trafikk på vei

KUNNSKAPSLØFT FOR SAMFUNNET OG DEN ENKELTE

God kompetanse er nødvendig for å utvikle samfunnet og den enkelte. Ny kunnskap kan bidra til verdiskaping og omstilling i lokalsamfunn og regioner. Vi lærer hele livet, og en kultur for livslang læring forutsetter et godt samarbeid mellom ulike læringsarenaer. Vi vil styrke innsatsen for å få flere i arbeid, og vi vil hjelpe dem som i dag står utenfor, inn i arbeids-livet. Gjennom et tettere samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, næringsliv, NAV og organisasjonsliv skal vi arbeide for tiltak som kan få enda flere til å fullføre videregående opplæring.

Hedmark har tradisjonelt hatt mange dyktige fagfolk, og vi vil satse videre på gode yrkesutdanninger. Samtidig vil vi jobbe for å ha gode tilbud innen høyere utdanning. Siktemålet med et kunnskapsløft er et mangfoldig arbeidsliv med flere kompetansebaserte arbeidsplasser, bedre tjenester for innbyggerne og en bærekraftig samfunnsutvikling.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- sikre en god videregående opplæring for alle elever i fylket
- videreføre tiltak som kan øke gjennomføringsgraden i videregående utdanning, blant annet sommerskole
- styrke kompetansen i rådgivningstjenesten og øke ressursene for rådgivning i overgangen mellom ungdomsskole og videregående skole, mellom skole og studier og når det gjelder å følge opp borteboere som går på videregående skole
- fortsette arbeidet med å styrke skole- og klasseledelse og lederkompetansen i videregående opplæring, samt oppfordre til øvrig etterutdanning av lærere i den videregående skolen
- rehabilitere videregående skolebygg ved å videreføre den vedtatte rehabiliteringsplanen. Elverum står først i køen
- drive målrettet satsing på lærlinger slik at alle yrkesfagelever får tilbud om lærlingplass. Offentlige arbeidsgivere må ta sin del av ansvaret for å skaffe lærlingplasser og ha en målsetting om 2 lærlingplasser per 1000 innbyggere
- styrke elevenes psykososiale arbeidsmiljø ved å satse på blant annet helsesøstertjenesten og tilgang til psykologtjenester
- gjøre de teoretiske fagene i yrkesfaglig studieprogram mer praksisnære, og legge opp til mer varierte undervisningsformer

- bruke kompetansebevis og lærekandidatordningen i større utstrekning for dem som ikke kan gjennomføre hele lærlingeløp
- arbeide mot mobbing, blant annet ved å innføre handlingskampanjer
- at skolene skal ha god kommunikasjon med foreldrene i hele skoleløpet (foreldremedvirkning)
- at entreprenørskap og innovasjon skal være en naturlig del av den videregående skolen
- videreutvikle og styrke oppfølgingstjenesten
- videreutvikle tilbudet om sommerskole og gjøre det mer tilgjengelig flere steder i fylket
- bidra til at Høgskolen i Hedmark fortsatt står i front som fylkets viktigste utdannings- og forskningsinstitusjon og styrke forskningen blant annet gjennom det nyetablerte kompetansefondet
- satse på desentralisert høyere utdanning i Hedmark – på Tynset og i Kongsvinger
- ha 3-årig politiutdanning ved PolitiHøgskolen i Kongsvinger
- videreutvikle fagskoletilbudet i fylket
- benytte Campus Evenstads kunnskap om anvendt økologi på videregående skoler
- sikre at alle skolebygg er universelt utformet og har god tilgjengelighet for alle
- stimulere voksenopplæring og muligheter for videre- og etterutdanning i tråd med arbeidslivets behov i Innlandet
- fortsette samarbeidet med frivillige studieforbund og voksenopplæringsmiljøer om etter- og videreutdanning
- arbeide for å få realisert BAFT (Beredskapsaktørenes felles trenings-senter). Målet er at et slikt senter skal bli en modell for felles samvirke og trening mellom etater som arbeider med beredskap. I nasjonal sammenheng er Hedmark svært godt egnet til dette på grunn av fylkets infrastruktur.

NÆRING OG SYSSELSETTING

Foto: Pål Godager

Arbeid til alle er vårt viktigste mål. For å skape full sysselsetting og god velstandsutvikling er det helt nødvendig med et mangfold av bedrifter som lykkes, og som bidrar til en sterk verdiskaping. Derfor står en aktiv og framtidsrettet næringspolitikk sentralt i vår politikk. Gjennom næringspolitikken ønsker vi å bidra til størst mulig samlet verdiskaping og arbeid til alle. Dette er også den beste måten vi kan lykkes med å opprettholde og øke folketallet i fylket vårt på.

Skal vi utnytte alle ressursene i Norge, må vi ta i bruk hele landet og gi mest mulig av den arbeidsføre befolkningen mulighet til å delta best mulig. Vår næringspolitikk bygger derfor på en aktiv distrikts- og regionalpolitikk og en arbeidslivspolitik som hindrer utstøting. Et godt arbeidsliv og arbeid mot sosial dumping gjør det lettere å nå målet om høy deltakelse i arbeidslivet. Dette vil i sin tur bidra til høy verdiskaping. Næringsområder som allerede står sterkt bør prioriteres, eksempelvis næringsmiddelindustrien, småskala matproduksjon, bioteknologi, film-, tv-, spill- og programvareutvikling, treindustri, opplevelsesnæringer og reiseliv.

Reiselivet er en viktig næring som har muligheter til å vokse. I tillegg til de flotte reisemålene vi allerede har i fylket, må det skapes flere reiselivs-

produkter og opplevelser som blir attraktive i nasjonal og internasjonal sammenheng. Det er en utfordring å få flere helårs arbeidsplasser i næringen. Til dette trengs aktiviteter og arrangementer året igjennom.

Ett av hærens to nasjonale tyngdepunkter ligger i Østerdal garnison. Hedmark har dermed en viktig vertsfunksjon for Forsvaret. Dersom det utløses behov for ny lokalisering av Forsvarets virksomhet i Sør-Norge, er det naturlig at flere av disse legges til Østerdal garnison.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- aktivt jobbe med å bygge allianser inn mot kapitalmiljøer med tanke på å hente næringer til Hedmark
- arbeide for tilførsel av risikokapital, for eksempel fra såkornfond og Investinor, med formål om å kommersialisere gode ideer
- arbeide for at Innovasjon Norges virkemiddelapparat forsterkes i Innlandet, og at det utvikles tilpassede statlige kapitalordninger
- styrke regionalt forskingsfond Innlandet, med formål om å bruke forskning for å videreutvikle bedrifter og kvalifisere miljøer for større programmer
- ha en rask og profesjonell saksbehandling i offentlige systemer

NÆRING OG SYSSELSETTING

- være med på å bygge opp under industrien i Glåmdalsregionen, som har den største industriettheten i fylket
- støtte omstillingsarbeid i kommuner hvor det legges ned mange arbeidsplasser, som for eksempel Elverum (Takeda Nycomed) og Åsnes (NorDan)
- starte læringsprogram for det kommunale næringsapparatet slik at man kan utvikle gode gründerkulturer i hele fylket
- jobbe for at utdannings- og forskningsinstitusjoner i større grad kobles mot eksisterende gründervirksomheter i Hedmark, og legge til rette for å utvikle bioklynge og drive innovasjon og nettverksbygging innenfor bioteknologiområdet
- utvikle og promotere lokasjoner for serverparker i fylket
- aktivt satse på helse- og velferdsteknologi og støtte etableringer av velferdsteknologibedrifter både for det nasjonale og det globale markedet
- samarbeide med statens fagorgan Norges geologiske undersøkelse (NGU) for å legge en strategi for og gjennomføre en kartlegging av mineraler i fylket
- føre en næringsvennlig politikk som stimulerer til best mulige løsninger for miljøet
- videreføre arbeidet med å forsterke og forenkle det offentlige virkemiddelapparatet
- jobbe for at distriktspolitiske hensyn vektlegges når statlige virksomheter nedbemannet eller omorganiserer, slik at kompetansearbeidsplasser bevares
- at fengslene i Hedmark opprettholdes og videreutvikles
- videreføre arbeidet med å bygge ned grensehindre for å utvikle arbeidsplasser og næringer på tvers av den norsk-svenske grensen
- arbeide aktivt for å bidra til lokal verdiskaping knyttet til de store virksomhetene i fylket. Det skal motiveres og tilrettelegges slik at det lokale næringslivet kan konkurrere om nasjonale anbud
- slå ring om faglige rettigheter, motarbeide sosial dumping og arbeide for en heltidskultur, herunder vurdere tiltak i forbindelse med hovedentrepriser
- benytte våre innkjøpsordninger til å forplikte tjenesteleverandører til å holde seg til norske lønns- og arbeidsmiljøvilkår

- styrke tiltak for et inkluderende arbeidsliv (IA) rettet mot kronikere og andre som blir stående utenfor arbeidslivet
- vurdere om krav til lærlingplasser skal være et kriterium i anbudsprosesser
- jobbe for å ivareta eksisterende statlige arbeidsplasser for å beholde kompetansesarbeidsplasser i fylket, og jobbe for at nye statlige arbeidsplasser etableres utenfor Oslo-området
- utvikle reiselivet med destinasjonssatsinger
- jobbe for tiltak som bidrar til flere heltids- og helårsarbeidsplasser i alle næringer
- støtte at det etableres flyplass i Sälen, med tanke på positive ringvirkninger for Hedmark
- videreutvikle Østerdal garnison som landets hovedsenter for hærens virksomhet i Sør-Norge
- arbeide aktivt for at forsvarspersonell skal bosette seg lokalt

Foto: Øivind Haug, Arbeiderpartiet

Hedmark er et av landets viktigste jord- og skogbruksfylker og sysselsetter flere tusen mennesker i næringen. Hedmark Arbeiderparti vil sikre landbruk og bosetting ved at hele fylket tas i bruk. Kornarealene, og spesielt matkornarealene, er en viktig faktor for Norges matsikkerhet og selvforsyningsgrad. Vi vil ha levende bygder der folk kan bo og trives, og et rikt dyreliv og kulturlandskap.

Skogen er vårt grønne gull og en av Norges viktigste ressurser. Skogsindustrien ligger til grunn for hjørnesteinsbedrifter i mange lokalsamfunn og gir arbeid til mange. For Hedmark innebærer skogbruket et forvaltningsansvar som strekker seg ut over fylkets grenser. Det er mulig å hente ut langt flere ressurser fra skogen enn vi gjør i dag. Det krever at vi planlegger langsiktig, blant annet med tanke på miljøet, samtidig som vi vil skape verdier og lønnsomhet i et mer kortsiktig perspektiv.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- ha et allsidig og framtidsrettet landbruk i Hedmark, med store og små bruk, og legge til rette for økt produksjon av matvarer så vi når målet om en økning med 20 % fram mot 2020
- sikre at folk i landbruket får en inntektsutvikling og sosiale vilkår på linje med andre grupper

- holde fast på en streng jordvernpolitikk og stimulere til nydyrking
- utvikle "Matnasjonen Norge" for at det skal produseres mer ren og trygg mat
- ha produksjon av mat med lokal identitet som satsingsområde, arbeide for at jord- og skogbrukets produkter foredles i regionen, og at verdiskapingen som er knyttet til produktene, skjer her. Hedmark skal bli den fremste representanten for lokalproduserte varer
- bedre kapitaltilgangen i landbruket
- bidra til forsknings- og utviklingsprosjekter som sikrer økt bruk av tre og større regional videreforedling av massevirke
- arbeide for langsiktige rammebetingelser som sikrer lønnsomhet i produksjon og bruk av bioenergi
- forsterke forskning og utvikling i skogsektoren, og styrke aktuelle programmer for skogsektoren under Norges forskningsråd
- utbedre eksisterende og bygge nye skogsbilveier og fjerne flaskehalsen på vei og bane for å sikre bedre og mer effektiv framdrift av tømmer
- ta sikte på at det utarbeides en tømmertransportplan for fylkesvei nettet med kartlegging og beregning av tåleevne for tømmertransporter
- motivere ungdom til å ta videregående og høyere utdanning innen landbruk
- være med og sikre at Evenstad og Blæstad utvikles som viktige kompetansesenter for framtidsrettede primærnæringer, og fortsette å gi tilbud om landbruksutdanning på videregående nivå
- forsterke Elverum som senter for satsing på skog som råvare
- forsterke og videreutvikle "Biobyen Hamar", et senter for bioøkonomi. Vi vil også legge til rette for et kunnskapssenter (Center of Expertise) innen bioøkonomi og bioteknologi der miljøene på Hamar og Elverum inngår
- videreutvikle bedriftsnettverk for trebedrifter, for eksempel «Tretorget»
- sikre at rovdyrforlikets intensjon om rask felling av skadedyr, styrking av nødvergeretten og sikring av uttak av rovdyr som utgjør skadepotensial i prioriterte beiteområder, følges opp, særlig med tanke på problematikken rundt grenseulv
- at kommuner som er særlig utsatt for rovdyr, må gis årlig økonomisk kompensasjon fra staten

LIKEVERDIG OG FRAMTIDSRETTET HELSETILBUD

Vi vil ha helse- og omsorgstilbud som sikrer alle rett til likeverdige tjenester. Det er et viktig mål for Hedmark Arbeiderparti å fjerne sosiale forskjeller når det gjelder tilgangen på de beste helse- og omsorgstjenestene.

Gode og trygge helsetjenester er avgjørende viktig i alle livets faser. Derfor må pasientens behov alltid være utgangspunkt for planlegging, organisering og oppbygging av tjenestene. Et framtidsrettet helsevesen omfatter både forebygging, god legedekning, ambulansetjenester og sykehus. God helse hele livet forutsetter i tillegg egen fysisk aktivitet og tidlig innsats. Folkehelsearbeid handler om å skape gode oppvekstvilkår for barn og ungdom, forebygge sykdom og forhindre skader. Vi skal styrke folkehelsen i Hedmark. Det er viktig med gode forebyggende tiltak, som mer fysisk aktivitet både for unge og for eldre og mer rådgivning rundt fornuftig kosthold.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- ha ett spesialistsykehus i Innlandet lokalisert sentralt i Mjøsregionen nær fylkesgrensen
- ha de beste prehospitale tjenester (ambulansetjenester). En ny base for luftambulansen må etableres
- at dagens lokalsykehus skal bestå og være limet i samhandlingsreformen
- at de to sykehusene i regionens ytterkanter, Tynset og Kongsvinger, skal bestå og fortsatt yte spesialist- og akutt-tjenester på visse områder
- ha en større enhet for dagkirurgi og elektiv kirurgi med pasienthotell og femdøgnspost på det sykehuset som får lengst reisevei til det nye spesialistsykehuset (Elverum)
- at dagens somatiske sykehus i Hedmark sikres investeringsmidler og driftsgrunnlag slik at de kan utvikle seg og tilpasse seg framtidens behov også fram til etableringen av et nytt spesialistsykehus i Innlandet. Avdelingen Elverum/Hamar, med sykehus i både Elverum og Hamar, videreutvikles i perioden
- styrke det distriktpsikiatriske tilbudet i Hedmark

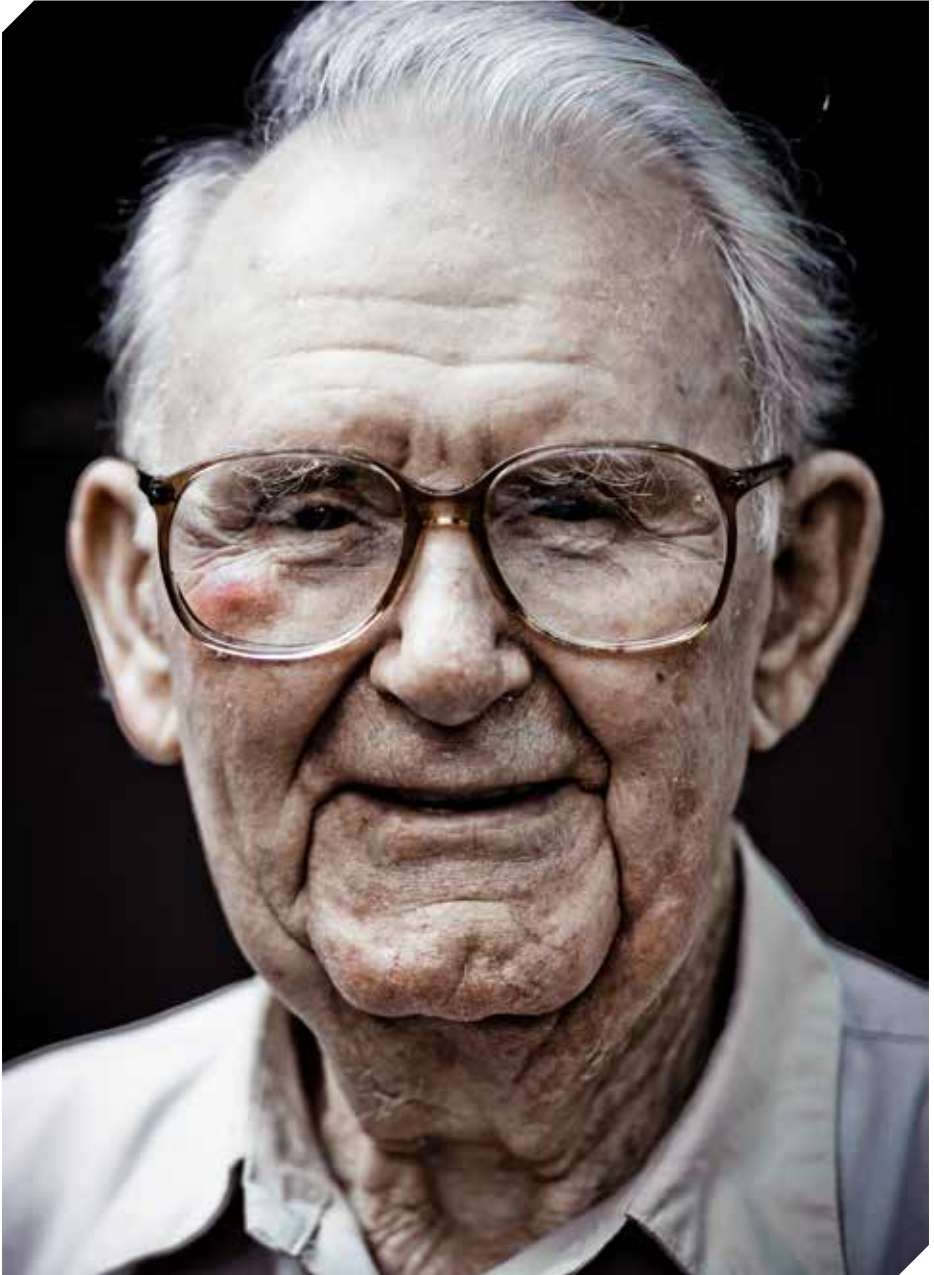
ELDRE SOM RESSURS

Prognoser for befolkningsutviklingen i Hedmark viser at vi blir flere eldre. Med tanke på at flere kan arbeide lenger, og at vi må øke den frivillige innsatsen for å få løst flere oppgaver, bør flere eldre aktiviseres. Dette er også viktig ut fra et folkehelseperspektiv. Pensjonister og seniorer har mye å bidra med, og vi bør satse på dem som den samfunnsressursen de er.

Mens bare 8 prosent av befolkningen i 1950 var 67 år og over, er dagens andel vel 14 prosent. Når de store etterkrigskullene blir pensjonister, vil denne andelen øke ytterligere. Derfor blir det viktig å legge planer for frivillig innsats og ha en tydelig seniorpolitikk i årene som kommer.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- bidra aktivt til at flere arbeidstakere står lenger i arbeid
- legge til rette for mer frivillig innsats blant friske eldre, blant annet gjennom flere lokale møteplasser, der all frivillig innsats og aktiv samfunnsdeltakelse stimuleres og koordineres
- at kommuner og organisasjoner bidrar med økonomisk støtte til slike møteplasser for å utløse frivillig og ulønnet innsats
- bidra til mer bevisst bruk av seniorer og pensjonister i arbeidslivet, eksempelvis som vikarer og innleid ekstra arbeidskraft i alle deler av arbeidslivet
- at det offentlige bidrar økonomisk til regionale og lokale besøks-tjenester basert på frivillig innsats som kan forebygge ensomhet og høyne livskvaliteten for personer med pleie- og omsorgsbehov
- ha flere seniorer inn i aktivt politisk arbeid slik at i hvert fall et minimum av seniorrepresentasjon blir ivaretatt i alle kommuner
- at eldreråd og eldrerepresentanter involveres i samfunnsutviklingen, og at eldreråd brukes mer aktivt som samarbeidspartner og høringsinstans på alle forvaltningsnivåer
- styrke etterutdanningen innen eldre- og demensomsorgen fordi behovet for slik omsorg vil øke over store deler av fylket
- slå ring om eldres rettssikkerhet, ha større bevissthet om å utvikle tilstrekkelige tjenester og bedre tjenestekvaliteten i hele fylket
- arbeide for et aktivt og tilgjengelig kulturtilbud for eldre

KULTUR OG IDRETT FOR ALLE

Kultur og idrett er viktig for alle. Det store mangfoldet av kulturutøvere og kulturelle uttrykk er vår stolthet. Idretten skaper engasjement, innsats og opplevelse, styrker folkehelsen og gir gode arenaer for integrering. Hedmark Arbeiderparti vil fortsatt være en garantist for et bredt og godt kultur- og idrettsliv i hele Hedmark.

Hedmark Arbeiderparti vil arbeide for at profesjonelle tilbud er tilgjengelig i vårt fylke, og at det frivillige kulturlivet får gode arbeidsbetingelser. Vi ser også for oss at profesjonelle og amatører kan arbeide sammen for å gi våre innbyggere et tilbud som alle kan bidra i og ha glede av ut fra sine egne forutsetninger. Mange ildsjeler, både innen kultur og idrett, gjør en stor innsats og er uunnværlige i et blomstrende kulturliv.

Koblinger mellom kultur, idrett, det private næringslivet og offentlige aktører gir spennende perspektiver og kan gi grobunn for nye vekstområder. Mer samarbeid på nye kulturarenaer bidrar til at kultur og idrett når fram til alle.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- ha et mangfold av aktiviteter og at tilbudene når fram til flest mulig
- styrke fylkets kulturelle fyrtårn – både de profesjonelle og de som er forankret i amatørkulturlivet, som Festspillene i Elverum, Ringsakeroperaen, Festningspillet i Kongsvinger, Flagstadfestivalen i Hamar og Bullspillet i Rendalen
- videreutvikle Den kulturelle skolesekken for opplevelser og aktiviteter
- arbeide for å videreføre Kulturkortordningen, som gir rabatter på kunst- og kulturopplevelser
- videreføre satsingen på Anno museum (tidl. Hedmark fylkesmuseum)
- ivareta det flerkulturelle og minoritetskulturelle miljøet i fylket vårt
- at Teater Innlandet videreutvikles som et ledende scenekunstmiljø i Norge
- arbeide for at sang- og musikklivet får tilgang til egnede og tilpassede lokaler til øving og konserter

- styrke satsingen på kulturbasert næringsliv med arrangementer og festivaler
- bidra til at uerstattelige kulturverdier vernes gjennom kulturminnevern, bygningsvern og ikke-materiell kulturarv
- motivere og støtte opp om gode samarbeidsprosjekter der frivillighet, næringsliv og offentlige aktører går sammen
- støtte etableringen av Finnskogen Natur & kulturpark
- arbeide for å redusere skjevhetene i statlige kulturbevilgninger, og sikre flere kulturkroner til Hedmark
- bidra til at en ny generasjon frivillige i kultur- og idrettslivet får kompetanse som ledere, trenere og arrangører
- prioritere breddeidretten og vektlegge et godt samarbeid med idrettsbevegelsen
- prioritere idrettstilbud til barn, unge og funksjonshemmede, og ha tilpassede tilbud til funksjonshemmede og andre som trenger det
- sikre tilskuddet til fylkesorganisasjoners prosjekter for idrett og friluftsliv
- at Hedmark og Innlandet skal være et naturlig førstevalg for store idretts- og kulturarrangement
- oppfordre til samarbeid om regionale idrettsanlegg

ALLE SKAL MED

Arbeiderpartiet vil arbeide for et tolerant og likestilt samfunn. Ingen skal forskjellsbehandles på grunnlag av kjønn, sosial bakgrunn, etnisk tilhørighet, hudfarge, funksjonsnivå eller seksuell orientering. Vi har alle et ansvar for å bekjempe rasisme og diskriminering. Arbeidet for reell likestilling må skje både i hjemmet og i arbeidslivet, og det offentlige må ta sin del av ansvaret for at mennesker med nedsatt funksjonsevne kommer inn i arbeidslivet.

Hedmark Arbeiderparti vil:

- jobbe for et tolerant samfunn der alle har samme rettigheter, plikter og muligheter. Vi vil bekjempe rasisme, forskjellsbehandling og fordommer
- kreve at alle mennesker i Norge aksepterer norske lover og samfunnets grunnverdier
- legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne skal få oppleve likestilling og kunne delta i utdanning og arbeidsliv på lik linje med andre
- ha som mål at det ansettes flere med nedsatt funksjonsevne i det offentlige
- involvere blant annet Funksjonshemmedes råd, Flerkulturelt råd og Ungdommens fylkesting i samfunnsutviklingen, og at rådene brukes mer aktivt og som samarbeidspartner og høringsinstans på alle forvaltningsnivåer

ALLE SKAL MED

hedmark.arbeiderparti.no

STEM PÅ OSS! I FYLKESTINGSVALGET 14. SEPTEMBER 2015 I HEDMARK

	Navn	Kommune	Fødtelsår
1.	Per-Gunnar Sveen	Elverum	1965
2.	Anne Karin Torp Adolfsen	Løten	1969
3.	Thomas Breen	Rendalen	1972
4.	Gunn Randi Fjæstad	Stange	1958
5.	Lasse Juliusen,	Nord-Odal	1986
6.	Turid Backe -Viken,	Trysil	1969
7.	Thomas Langeland Jørgensen	Hamar	1981
8.	Elisabeth Sidselrud Christiansen	Kongsvinger	1989
9.	Johnny Stranden	Ringsaker	1966
10.	Margrethe Skjærbæk	Elverum	1958
11.	Svein Borkhus	Alvdal	1955
12.	May-Liss Sæterdalen	Våler	1962
13.	Reidar Åsgård	Engerdal	1943
14.	Ditte Marie Sung Geisler Olsen	Hamar	1983
15.	Terje Andreas Hoffstad	Stor- Elvdal	1962
16.	Berit Haveråen	Eidskog	1961
17.	Bjørn Jarle Røberg-Larsen	Elverum	1973
18.	Elin Mikaelson	Hamar	1968
19.	John Magne Pedersen Tangen	Løten	1992
20.	Linda Otnes Henriksen	Stor-Elvdal	1979
21.	Hassan Ali Abdirasaaq	Stange	1963
22.	Iselin Klævahaugen	Ringsaker	1989
23.	Njål Slettemark Føsker	Nord-Odal	1969
24.	Jane Brøther	Sør-Odal	1972
25.	Knut Hvithammer	Sør-Odal	1967
26.	Kaja Haugseth	Elverum	1992
27.	Espen Andre Kristiansen	Åmot	1986
28.	Mari Kveberg	Alvdal	1982
29.	Frank Bjørneseth	Åsnes	1961
30.	Kjersti Dreyer Sidselrud	Kongsvinger	1993
31.	Jørn Arild Flatha	Løten	1972
32.	Elida Asp	Eidskog	1965
33.	Yngve Haugstveit	Hamar	1944
34.	Aud Marie Bryn	Kongsvinger	1964
35.	Magnus Stenseth	Elverum	1993
36.	Nina M. Nikolaisen	Ringsaker	1965
37.	Sjur Strand	Kongsvinger	1952
38.	Tonje Granmo	Ringsaker	1988
39.	Chris Andre Myreng	Stange	1988

Foto: Pål Godager

hedmark.arbeiderparti.no

Layout og trykk: Flisa Trykkeri AS